

Kumla kommun

Oktober 2022

Likabehandlingsplan och plan mot diskriminering och kränkande behandling

Kumlaby skola 7-9
Läsåret 2022 – 2023

Innehåll

Ett prioriterat arbete i kommunen.....	3
Skolans målsättning.....	4
Definitioner.....	4
Utvärdering av tidigare plan.....	7
Kartläggning och identifiering av risker i verksamheten.....	10
Planering av årets förebyggande arbete.....	11
Planering av årets främjande värdegrundsarbete.....	13
Hur vi förankrar vår plan.....	15
Åtgärdande arbete – rutiner för akuta situationer.....	16
Utredning och åtgärder.....	17
Rutiner för att utreda när elev kränks av personal.....	19

Bilagor

Bilaga 1 – Ordningsregler.....	20
Bilaga 2 – Klassrumsrutiner.....	21

Ett prioriterat arbete i kommunen

Likabehandlingsarbete handlar om att skapa en skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg och meningsfull skoldag är en förutsättning för att barn och elever ska lära och utvecklas. Forskning visar att ett systematiskt arbete mot kränkningar ger resultat.

För Kumla kommun är det viktigt att värna om mänskliga rättigheter och att implementera FN:s barnkonvention i skola och förskola.

Rätten till likabehandling hör till de grundläggande mänskliga rättigheterna och likabehandlingsarbetet ska genomsyra hela verksamheten och avspeglas i förhållningssätt, undervisning, regler och rutiner. Likabehandlingsarbetet ska utgå från diskrimineringslagen, skollagen och skolans värdegrund.

Värdegrunden ska i sin tur botten i skolans styrdokument.

Alla barn och elever i verksamheten har samma rättigheter – oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck och ålder. Barn och elever har rätt att vistas i verksamheten utan att utsättas för trakasserier eller kränkande behandling. Lagen säger att skolan ska garantera barn och elever trygghet och arbetsro.

Enligt skollagen och diskrimineringslagen måste verksamheterna arbeta aktivt och systematiskt för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Verksamheten ska också aktivt främja lika rättigheter och möjligheter.

Skolans målsättning

På Kumlabyskola arbetar vi för att alla elever ska känna trygghet, ha lust att lära och ges förutsättningar att skapa goda relationer. Värdegrundsarbetet grundar sig på värdeordet **GRETA** – Glädje, Respekt, Empati, Trygghet och Ansvar.

Vi arbetar för att förmedla, förklara och diskutera allas lika värde för att förhindra, bemöta och stoppa diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. All personal på skolan har ansvar för detta arbete.

Skollagen säger: I skollagen och i läroplanerna slås det fast att den svenska förskolan och skolan vilar på demokratins grund och att den bör utformas i överrensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och att var och en som verkar inom skolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö (Skollagen 1 kap 2§).

I den här planen visar vi en översikt över de åtgärder som behövs för att främja lika rättigheter möjligheter, förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling i skolan.

Definitioner

Så här definieras begreppen:

Diskriminering:

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper. Ex. om kommunen eller den enskilda skolan har lokaler, scheman, regler eller arbetsätt som missgynnar en elev utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

Diskrimineringsombudsmannen (DO) övervakar diskrimineringslagen.

De sju diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsvariation
- Könsoverskridande identitet eller uttryck (ej identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet eller genom klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön)
- Ålder

Trakasserier:

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier är diskriminering och kan utföras av vuxna och barn mot både vuxna och barn.

Kränkande behandling:

Ett uppträdande som kränker en persons värdighet.

Trakasserier och kränkningar kan utföras av en eller personer och riktas mot en eller flera.

De kan äga rum i alla miljöer, när som helst.

Trakasserier och kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna. De kan ske på fyra nivåer. Begreppet elev innefattar även barn i det här fallet.

Elev – elev   Elev – personal   Personal – elev   Personal – personal

Trakasserier och kränkningar kan vara:

- Fysiska: ex. slag och knuffar, fysisk beröring
- Verbala: ex. muntliga hot eller att bli kallad för hora, bög, rasist, tönt eller liknande
- Psykosociala: ex. att vara utsatt för utfrysning eller ryktesspridning
- Text – eller bildburna: ex. genom klotter, sms, e-post, lappar och sociala medier

De flesta handlingar som ryms under begreppet "kränkande behandling" till exempel misshandel, o fredande och olaga hot, är brottsliga handlingar även om de begås av underåriga.

Barn- och elevombudsmannen, BeO har som uppgift att tillvarata den enskilda elevens eller barnets rätt i frågor som rör begreppet "kränkande behandling".

Det är barnet, eleven eller personalen som avgör om beteendet eller handlingen är kränkande
---

Mobbning:

Mobbning är en form av kränkande behandling som förutsätter att man uppsåttligt kränkts vid upprepade tillfällen under en längre tid. Det råder dessutom obalans i maktförhållandet mellan dem som utsätter och den som utsätts.

Exempel på mobbning:

Himla med ögonen, kasta menande blickar, göra miner, sucka, vända ryggen till, inte svara på tilltal, behandla någon som luft.

Viska, sprida rykten, prata illa om någon, retas, håna, härma, hota, anmärka på utseende eller kläder, kommentera allt den utsatte gör eller säger, fnittra eller hånskratta åt någon, skicka kränkande mail eller sms eller "skämta".

Sparka, ge slag, krokben, knuffar.

Tecken som kan tyda på att man är utsatt för mobbning:

- Håglös, tystlåten, grubblande
- Passiv: "ingen lust, vill inte, orkar inte"
- Uppgiven: "ingen idé"
- Håller sig undan de andra, går eller står för sig själv
- Håller sig i närheten av en vuxen
- Dröjer sig kvar i klassrummet, vill inte ha rast, är orolig och okoncentrerad inför raster
- Överdrivet clownbeteende
- Sämre skolresultat
- Klagar ofta på ont i magen eller huvudvärk
- Ofta sjuk, dålig aptit

Mycket av mobbningen sker bakom ryggen på vuxna och är ofta svårt att upptäcka. För den som drabbas handlar det om att få hela sin psykiska existens sargad. Att ställas utanför gemenskapen är något av det grymmaste man kan drabbas av.

Vi accepterar aldrig någon form av trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling. Om vi upptäcker att detta förekommer kommer vi med all kraft att se till att den upphör. Vi kommer också att jobba förebyggande mot alla former av kränkande behandling.

Utvärdering av tidigare plan

Planen har utvärderats genom elevenkäter och fördjupande diskussioner i arbetslagen och även analys av de kränkingsrapporter som gjorts under föregående läsår.

Risk	Insats/arbetssätt	Resultat
Hårt språkbruk, skojbråk och klimat mellan elever.	<p>Kontinuerligt värdegrundsarbete i alla klasser. Samtal om och kring elevers språkbruk och klimatet mellan elever.</p> <p>Åtgärdstrappa med konsekvenser vid språkbruk och skojbråk tas fram och kommuniceras med elever och vårdnadshavare.</p> <p>Elevhälsan besöker arbetslagen var 4:de vecka.</p>	<p>Utifrån vår skolenkät i alla klasser under läsåret 21/22 så känner sig 96% av eleverna trygga på skolan och 91% av eleverna trivs på skolan. Det är en förbättring från föregående år då resultatet på "trygg på skolan" låg på 90,7%.</p>

Risk	Insats/arbetsätt	Resultat
<p>Kränkningar på raster och sociala medier</p>	<p>Projekt "Icke våld" kommer att genomföra klassrumslektioner i åk 8 och 9, och arbeta med eleverna kring våld, både fysiskt och psykiskt.</p> <p>Aktivt arbete i alla klasser för att öka samhörigheten i gruppen.</p> <p>Fortsatta diskussioner och arbete i arbetslag och i samtliga klasser kring regler, bemötande och klimat i skolan och på nätet.</p> <p>Elevresurs/resurstid finns i arbetslagen för att stärka vuxennärvaron.</p>	<p>Projektet genomfördes under HT-21 med åk 8 och 9. Resultatet som framkommer är att åk 8:s arbetslag såg att elevgruppen blev lugnare och mindre stök i och utanför klassrummet. Arbetslag för årskurs 9 såg inte samma resultat och att upplägget behövde vara annorlunda med mer praktiska övningar.</p> <p>Några mentorer har på mentorstid arbetat med värdegrund och sett att detta gett resultat för ett lugnare klimat främst i korridorer.</p> <p>Elevresurs/resurstid har fördelats och finns som förstärkning på gruppnivå och vi kan se att det ger resultat för tryggheten för eleverna.</p>

Risk	Insats/arbetsätt	Resultat
Arbetsro	<p>Elevresurs/resurstid omfördelas efter behov i arbetslagen.</p> <p>Klassrumsrutiner som gäller för samtliga lektioner och arbetslag.</p>	<p>Elevresurs/resurstid har fördelats och finns som förstärkning på gruppnivå och vi kan se att det ger resultat för att förbättra arbetsron.</p> <p>Genomgång vid uppstart av terminen i klasserna och på föräldramöten samt berörs vid utvecklingssamtal.</p>

Kartläggning och identifiering av risker i verksamhetsplanen

Kartläggningen görs utifrån de olika diskrimineringsgrunderna, trygghet/trivsel och inflytande/delaktighet. Var och när finns det risk för att elever diskrimineras trakasseras och kränks i verksamheten och skolmiljön?

Metod	Område som berörs	När	Identifierad risk
Hälsosamtal åk 7 och skolans enkät för hela 7-9. Utvärdering i arbetslagen.	Trygghet, inflytande, trivsel, delaktighet och arbetsro.	Under läsåret 22/23.	I hälsoenkäten (Elsa) åk 7 framkommer det att 88% av eleverna upplever att de har studiero på lektionerna vilket är en förbättring med 3% från föregående år. I 7-9-enkäten så framkommer det att 70% upplever studiero på lektionerna och att siffran i april -21 låg på 67,8%.
Diskussioner med elever utifrån enkätsvaren i varje klass på mentorstid.	Trivsel, trygghet, ålder, kön, etnicitet och religion.	HT – 22 VT – 23	Kränkningar i korridorer och på sociala medier.
Fördjupade diskussioner med personal/utvecklingsarbete i arbetslag vid arbetslagsträffar. Samt en djupare utvärdering vid läsårets slut.	Trivsel, trygghet, ålder, kön, etnicitet och religion.	Kontinuerligt under läsåret.	Kränkningar sker ofta utanför skolan på sociala medier. Konflikter på raster i korridorerna B, C och D samt i korridor utanför omklädningsrummen. En oro som framkommit under läsåret är att kränkningarna har ökat och att flera har koppling till diskrimineringsgrunderna.

Planering av årets förbyggande arbete

De här aktiva åtgärderna kommer vi att arbeta med under detta år utifrån de analyser vi gjort av årets kartläggning.

Risk	Insats/arbetsätt	När	Ansvarig
Hårt språkbruk, skojbråk och klimat mellan elever.	<p>Kontinuerligt värdegrundsarbete i alla klasser. Samtal om och kring elevers språkbruk och klimatet mellan elever.</p> <p>Markera när språkbruket ej är okej och vid behov kontakt med hemmet.</p> <p>Elevhälsan besöker arbetslagen var 4:de vecka.</p>	<p>Under hela läsåret.</p> <p>Under hela läsåret.</p>	<p>All pedagogisk personal.</p> <p>All personal på skolan.</p> <p>Rektor/elevhälsan</p>
Kränkningar på raster och sociala medier.	<p>Aktivt arbete i alla klasser för att öka samhörigheten i gruppen.</p> <p>Fortsatta diskussioner och arbete i arbetslag och i samtliga klasser kring regler, bemötande och klimat i skolan och på nätet.</p> <p>Elevresurs/resurstid finns i arbetslagen för att stärka vuxennärvaro.</p>	<p>Kontinuerligt under läsåret.</p> <p>Under hela läsåret.</p> <p>Under hela läsåret.</p>	<p>Mentorer</p> <p>Mentorer</p> <p>Rektor</p>

Risk	Insats/arbetssätt	När	Ansvarig
Arbetsro	Elevresurs/resurstid omfödelas efter behov i arbetslagen.	Under hela läsåret.	Rektor
	Klassrumsrutiner som gäller för samtliga lektioner och arbetslag.	Under hela läsåret.	Rektor/mentor

Planering av årets främjande värdegrundsarbete

De främjande insatserna ska skapa en trygg miljö och förstärka respekten för allas lika värde. Dessa insatser riktas mot alla och bedrivs under hela året utifrån alla diskrimineringsgrunder.

De här främjande insatserna kommer vi att arbeta med läsåret 2022/2023:

Mål	Insats/arbetsätt	Ansvar
Eleverna ska känna sig trygga på skolan och det råder en god stämning.	Trivselaktiviteter genomförs i alla klasser. Trygghetsenkät genomförs i alla klasser höst och vår.	Mentorer Rektor/Trygghetsteam
Alla elever ska kunna delta i skolans aktiviteter, oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsvariation eller sexuell läggning.	Alla elever ska ges förutsättning att delta i undervisning och i skolans aktiviteter.	All personal på skolan.
Aktivt jobba för goda relationer med elever, föräldrar och personal i den dagliga verksamheten.	Tydlig information och kommunikation mellan vårdnadshavare, elever och skolan via Infomentor (skolans lärplattform) och i direktkontakt med enskilda vårdnadshavare via mail eller telefon.	Mentorer
Temadagar – fokus på hälsa och elevdemokrati.	Gemenskapsdag, friidrottsdag, allaktivitetsdag, bollturneringar.	Arbetslagen i samarbete med idrottslärarna.
Genomför elevråd och klassråd på regelbunden basis.	Framtagande av en gemensam struktur och genomförande av klassråd och elevråd.	Ledningsgrupp Arbetslagen Mentorer Rektor

Mål	Insats/arbetsätt	Ansvar
Temaarbeten samt ämnesövergripande aktiviteter utifrån elevdemokrati och hållbar utveckling.	Diskussion och planering i arbetslagen under HT-22. Genomförs under VT-23.	Ämneslärare Senior- och juniorambassadörer.
Kollegialt lärande kring elevdemokrati när det gäller elevers inflytande över sin utbildning.	Kollegialt lärande kring elevdemokrati när det gäller elevers inflytande över sin utbildning.	Arbetslagsledare Arbetslagen

Hur vi informerar om och förankrar vår plan

All personal på skolan, alla elever och vårdnadshavare ska veta vilka rättigheter som barn och elever har och hur Kumlaby skola arbetar med detta.

Så här informerar vi om och förankrar planen:

Insats/arbetsätt	När	Ansvar
Planen mailas ut till samtlig personal och lyfts på infoträffar och övriga möten i personalgrupp.	Oktober/November 2022	Rektor
Planen läggs upp på kumla.se	HT 2022	Rektor
Planen lyfts under året utifrån specifika frågeställningar/planerade insatser.	Under hela året	Rektor
Planen diskuteras och lyfts på klassråd/elevråd under året.	Under hela året	Rektor/Mentorer
Planen lyfts på föräldramöte/forum samt på möten med övrig personal.	Under hela året	Rektor

Så här har eleverna varit delaktiga i arbetet:

Insats/arbetsätt	När	Ansvar
Eleverna får på elevråd ha synpunkter och komma med förändringar/förbättringar	HT 2022	Rektor

Åtgärdande arbete – rutiner för akuta situationer

Uppsikt och upptäckt.

I vår verksamhet arbetar vi på följande sätt med att hålla uppsikt och upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkningar.

Insats/arbetssätt	När	Ansvar
Personalen vistas bland eleverna i så stor utsträckning som möjligt.	Hela året	Samtlig personal
Samtlig personal har ett gemensamt förhållningssätt och är införstådda med åtgärdstrappan vid kränkningar.	Hela året	Rektor
Samtliga klasser har mentorstid varje vecka. Även klassråd 1 gång/månad. Punkter som rör trygghet lyfts och tas vidare till elevråd och/eller trygghetsteam.	Hela året	Mentorer Elevrådsansvariga Rektor
Trygghetsteam med representanter från varje arbetslag och som har regelbundna träffar. Gemensamma träffar för trygghetsteamet på hela F -9 vid ett par tillfällen per termin för att få gemensamt synsätt och arbetssätt på Kumlaby skola.	Hela året	Trygghetsteamet
All personal avvisar obehöriga från skolans område. Alla besökare och vikarier ska anmäla sig/vänta på expeditionen och använda besöksbrickor.	Hela året	All personal

Utredning och åtgärder

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling i vår skola.

Så snart skolan får kännedom om att en elev anser sig vara utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av annan elev/elever eller vuxen på skolan, inträder skolans skyldighet att utreda och åtgärda.

Det är den utsatte eleven som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad eller kränkande. Eleven har rätt att få stöd och hjälp när han/hon känner sig kränkt. Elevers upplevelse av kränkningar får inte avfärdas. Vem eleven än kontaktar så har han/hon rätt att bli tagen på allvar och få stöd. För att skolan ska kunna göra något måste någon i personalen få vetskap om det inträffade.

Skolans personal måste även agera när informationen kommer från andra elever. Det gäller även när anmälan sker anonymt eller om någon från skolans personal blir vittne till en situation som skulle kunna vara kränkande för en elev. Åtgärderna ska i möjligaste mån ske i samråd med eleven. Skyldigheten att utreda och åtgärda gäller även om eleven själv eller dess vårdnadshavare inte vill detta. Personalen har alltid ett vuxenansvar att skydda elever från att fara illa.

1. Ingripande och samtal med inblandade

Ingripande och utredning av vad som har hänt ska påbörjas omgående. Den person som ingriper eller får kännedom om upplevd kränkning har därefter ansvar för att utredningen och dokumentationen sker och benämns nedan som ansvarig personal.

Uppföljningssamtal ska hållas inom en vecka och elevernas mentorer ska alltid hållas informerad för att kunna stötta eleven på bästa sätt. Om uppföljningen visar att kränkningarna upphört noteras detta på tjänsteanteckningarna och ärendet kan avslutas.

Om situationen inte förbättras vid uppföljningssamtalet noterar ansvarig personal detta på tjänsteanteckningarna och lämnar ärendet vidare till mentor och steg 2. Mentor informerar vårdnadshavare resultat av uppföljningssamtal.

Ansvar: All personal, oavsett personalgrupp

2. Ärendet lämnas till mentor

Mentorer tar kontakt med vårdnadshavarna till alla inblandade elever. Vid behov tas en diskussion med arbetslaget/undervisande pedagoger. Kontakterna/resultat av utredning och ev. åtgärder dokumenteras fortsatt i påbörjad tjänsteanteckning.

Ansvar: Mentor

3. Trygghetsteamet kopplas in

Vid upprepade kränkningar, då ärendet inte förbättras av insatser i steg 1 och 2, lämnas ärendet över till trygghetsteamet som ansvarar för vidare dokumentation och kontakt med vårdnadshavare. Mentor är delaktig i det uppföljande arbetet och samarbetar med trygghetsteamet. Trygghetsteamet informerar elevhälsan och rektor fortlöpande om aktuella ärenden vid EHT. Rektor rapporterar kontinuerligt till förvaltningen i aktuella ärenden.

Ansvar: Trygghetsteam och mentor

4. Elevhälsan och rektor

Elevhälsan och rektor kopplas in om kränkningarna fortsätter. Rektor ansvarar för dokumentationen och rapportering till huvudman samt återkoppling till mentorer och vårdnadshavare.

Ansvar: Elevhälsoteam och rektor

5. Huvudman – Förvaltning för livslångt lärande

Huvudman fattar beslut om fortsatta åtgärder, t.ex. byte av skola. Åtgärderna anpassas utifrån varje enskilt fall och rektor ansvarar för uppföljning och återkoppling till mentorer.

Ansvar: Huvudman och rektor

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Om någon, elev eller personal, observerar att en vuxen utsätter någon för kränkande behandling ska denne omgående kontakta rektor.

Rektor utreder omedelbart händelsen; samtalar med berörd personal, elev och kontaktar vårdnadshavare.

Rektor informerar förvaltningen och beslutar i samråd med huvudman om eventuella åtgärder och ansvarar för uppföljning.

Bilaga 1

Ordningsregler för Kumlaby skola 7 – 9

Arbetsmiljön i skolan och dess omgivning skall kännas trygg, trivsamt och lugnt. Vi har följande regler:

På vår skola:

- följer vi klassrumsrutinerna
- bidrar vi till studier genom att visa hänsyn och inte störa egna eller andra klassers lektioner
- använder vi ett positivt bemötande och ett vårdat språk
- använder ingen knuffar, puttar eller någon form av våld och ingen utför kränkning i tal, skrift eller handling
- hjälps vi åt att skapa en trivsamt miljö genom att vi ser till att den är fri från förstörelse, klotter och nedskräpning
- använder ingen parfym, hårspray eller produkter som doftar starkt
- har ingen med sig eller äter något som innehåller nötter, jordnötter, saffran, citrusfrukter eller ägg
- dricker vi inte energidryck i skolans lokaler eller äter mat som inte serveras i matsalen
- röker och snusar ingen
- har vissa lektionssalar separata regler av säkerhetsskäl
- fotograferar, spelar in ljud eller filmer vi inte oss själva, andra elever, personal eller skolans lokaler

Klassrumsrutiner för Kumlaby skola 7 – 9

Välkommen till lektion!

Innan lektion förväntar jag mig att du:

- Har med dig rätt material
- Är på plats i tid samt är inställd på att ha lektion
- Har gått på toaletten och att du har druckit vatten
- Har lämnat din mobil i skåpet **(gäller åk 7)**

Under lektion förväntar jag mig att du:

- Lämnar in mobiltelefonen **(gäller åk 8 och 9)**
- Bidrar till en god studiero
- Visar hänsyn och inte stör
- Använder ett vårdat språk
- Sitter och arbetar på den plats som är bestämd
- Pratar med mig om du behöver lämna lektionen

Som elev kan du förvänta dig av läraren:

- Att närvaron går igenom och att du som elev blir sedd
- Att det är bestämda platser i klassrummet
- En genomgång vad lektionen kommer att innehålla samt målet med lektion
- En gemensam avslutning av lektionen